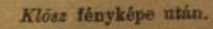

a füzve 4 frt.
együtt kapható.

beszédét, melyben a város lakomájának azt a szerény magyarázatát kívánta adni, hogy ez csak viszonzás a magyarok részéről már annyiszor tapasztalt vendégszeretetért, ezen szavakkal végezte: «Messieurs, le Conseil municipal de Paris éprouve un grand bonheur et un certain orgueil à vous recevoir dans la salle de ses séances; le souvenir de ces fiers parlementaires hon-grois, qui sont les intraitables du droit, nous soutiendra dans nos discussions futures, et j'ose dire que la journée de juillet 1889 marquera dans l'histoire de l'Hotel de ville de Paris.» (Urain, Páris községtanácsa igen boldog és egy-uttal büszke, hogy önöket üléseinek termében fogadhatja: a büszke magyar parlamenti férfiak emléke, kik oly hajthatatlan bajnokai a jognak, támogatni fog bennünket jövőbeli tanácskozá-sainkban, s merem mondani, hogy 1889-nek ezen július 11-dike föl lesz jegyezve Páris város-házának történetében.)

S hogy Chauteemps elnök valóban a közérzü-letnek és hangulatnak volt tolmácsa, annak nem egy meghatározó bizonyossággal találkozunk nemcsak a város háza előtti tért ellepő közönség, hanem egyes tanácsosok részéről is, kik közül pl. *Simoneast* egy csoport magyar előtt ugyancsak a tanácssteremben így nyilatkozott: «Higyük meg nekem uraim, nincs a föld kerekén sem nemzet, melynek látogatása oly kedves és drága volna előttünk, mint az Önöké. Ha valaha én, vagy tanácsos társaim Önöknek akár személyen-ként, akár összesen valamiben szolgálataira lehetnénk, rendelkezzenek velünk, s meglátják, hogy szolgálataira később barátokhoz nem fordulhatnak. Részemről is szívem mélyéből üdvözlöm önöket.»

Ime így történt, hogy az emberi ész és szorgalom elé hódolni ment magyarok hódítóul tértek haza Páris városából.

A MAGYAROK FOGADÁSÁRA ALAKULT BIZOTTSÁGOK PÁRISBAN.

Párisi levél.

Mint a turin-párisi társaság megbizottjának, főtörökvésem volt, a párisi magyar kolóniában oly bizottságot hívni egybe, mely képes legyen az érkező magyarokat tájékoztatni, vezetni és főleg oda hatni, hogy a magyarok e nagy világvárosban is lehetőleg itthon érezzék magukat.

Annál szükségesebbnek látszott a párisi magyarok bevonása, mert az írók és művészek társasága, mint szellemi intézője eme nagyszabású kirándulásnak, maga is kellőzetni kívánt minden másnemű hivatalos fogadtatást.

A párisi magyar egyesület hathatós segélyére számítani nem lehetett, mert tagjai kivétel nélkül iparosok, kik naphosszat le vannak kötve a mindennapi kenyér megszerzésében.

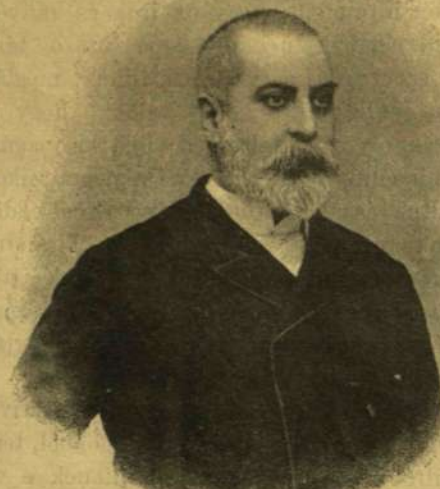
E bizottságot tehát az egyetlen kívül álló elemekből, a párisi magyar festő-kolónia, a magyar egyetemi hallgatók és néhány már megfrancia-sodott magyar hivatalnokból kellett összeállítani.

És sikerült azokat összehozni, kik évek óta nem látták egymást és kik most lelkesedéssel vállalták el a szép feladatot.

Egész Párisban csak egy hely volt, hol az a harminczkét derék magyar ifjú gyülekezhetett és ez a magyar csárda volt, hol lármás cigányzene mellett, szűk asztalok körül szorongva voltak kénytelenek tanácskozni.

És eme bizottság küldöttségileg kereste fel *Munkácsy* Mihály, *Turr* tábornok, és *Bertha* Sándor hazánkfiait, kik szintén lelkesedéssel karolták fel a magyar kirándulók ügyét. Midőn a kalauzolás módzata, a csoportbeosztás és a hat napi program teljesen ki volt már dolgozva, akkor e bizottság tagjai felkeresték francia ismerőseiket, s kedélyes magyar lakomára hívták meg a francia újságírókat és néhány francia magyar-barátot.

E lakoma sikere döntötte el a magyarok párisi időzésének sorsát. *Munkácsy* Mihály felkötöztötte a francziákat és eszükbe juttatta a

SAISSY AMADÉ,
a magyarok fogadására alakult párisi városi bizottság szervezője.

CHAUTEEMPS,
a párisi községtanács elnöke.

POZZI SÁMUEL,
kórházi főorvos, a st.-cloudi ünnep főrendezője.

magyarok vendégszeretét. A francziák lelkesen válaszoltak s megígérték közreműködésüket. És ez az egyszerű pörköltös vacsora, a tüzes cigányzene, *Munkácsy* igazán művészeinek mondható fütty-koncertje s általában a rendkívül kedélyes együttlét megtette a maga hatását. A párisi lapok hasábkot közöltek erről a franciaia fogalmak szerint szokatlan, de annál eredetibb, igazán magyaros jellegű estélyről, s a jelenlévő francziák közül *Pozzi* tanár lelkes felhívást intézett ama párisi barátjaihoz, kik annak idejében a magyar országos kiállítás alkalmából a buda-pestieknek szívesen látott vendégei voltak.

És a francia bizottság néhány nap alatt (a magyarok megérkezése már nagyon közel volt) ötezezer frankot gyűjtött a magyarok tisztele-tére rendezendő ünnepélyek megtartására.

A francia bizottságok két irányban alakultak. Az egyik hivatalos jellegű volt és a párisi városi községtanács kebeléből alakult.

E bizottság elnöke, természetesen, a párisi községtanács elnöke, *Chauteemps* volt, ki a hiva-talos fogadás helyéül kiszemelt Hotel de Ville (városház) fényes palotáját kívül-belül magyar nemzeti zászlókkal díszítette föl. És ez volt az első alkalom, hogy e büszke pa-lota idegen nemzet lobogóit türtel magán.

E bizottság élén üdvözölte *Chauteemps* a magyarokat Páris városhá-zának tanácskozó termeiben, emel-kedett, lelkes beszéddel, mely után megnyitlak a városház elfogadó és társalgó termei, hol Páris városa a *Marseillaise* és *Rákóczi-induló* hang-jai mellett vendégelte meg magyar barátait.

E városi bizottság rendezte a disz-előadást is az Opera comique-ban s azonfölül ezer darab belépő jegyet osztott ki a magyarok közt a kiállítók báljára.

E városi bizottság körülbelül hat-vanezer frankot költött a magyarok elfogadására és hogy a bizottság lét-rejött és oly buzgón működött, min-denekelőtt *Saissy* Amadénak köszön-hető, kiről azt mondhatni, hogy felig-meddig hazánkfia, a mennyiben mint egy franciaia lap szerkesztője Magyarországon hosszabb időt töltött s meg is tanulta, úgy a hogy, a magyar nyelvet. A párisi sajtónak is tisztelt, becsült tagja és a mit a fran-czia lapok jót közölnek a magyarok-ról, abban neki nagy része van.

A magyar-francia érintkezésnek nincs ő nála őszintébb és őnzetle-nebb közvetítője s ő a magyar ügyek-nek, mint lapszerkesztő és jeles író, immár figyelemre méltó tért tudott hódítani a francia sajtóban is, a mi pedig nem így volt ez előtt.

A másik francia, hogy úgy mond-jam, a «st.-cloudi» fogadó bizottság lelke dr. *Pozzi* Sámuel orvostanár volt, kiről a «Figaro» terjedelmes tárczában nem rég melegen emlé-kezett meg, ismertette közhasznú működését.

Dr. *Pozzi* Sámuel régi francia hugenotta-csa-lád sarjadéka, szép férfias alak, jeles tudós és Franciaországnak első rangú chirurga. Tuda-mányos művei a francia akadémia is kitünté-tést nyertek.

A «Figaro» csak egy dologról feledkezett meg, arról tudniillik, hogy *Pozzi* rajongó barátja — Magyarországnak.

Ez előtt négy évvel ő is ott volt nálunk s Bu-dapestről elindulva, *Rops* híres francia rajzoló-val beutazta hazánkat s három évvel ezelőtt ter-jedelmes füzetekben ismertette Magyarorszá-g lakosait (Les habitants de la Hongrie) *Rops* si-került művészi rajzaival.

Ez az alapos tanulmányról tanuskodó mű eme mondatl kezdődik: «Franciaországban egyetlen egy nemzetet sem szeretnek annyira, mint a magyarokat.»

A magyarok e lelkes barátjának köszönhető az a felejthetetlen st.-cloudi estély, melyen a fran-czia művészvilág előkelőségei sorban mulattat-ták magyar vendégeiket.

Nagy érdeme van a magyarok szíves fogadása körül *Morre* Ange francia hírlapírónak, a «La Paix» (Carnot köztársasági elnök lapja) vezér-czikirójának, ki mint lelkes magyarbarát szóval

és tollal buzgóan fáradozott a francia bizottság létrehozásán.

De hiszen minden egyes férfiról külön ke-lene megemlékezni, annyira kitett magáért a derék 37-es bizottság, melynek úgy szólva min-denik tagja hírneves és előkelő állású férfiú.

Hogy hazánkiai legalább nevökről ismerjék legfőbb párisi barátjaikat, ime a fogadó bi-zottság teljes névsora:

Arbey fils, *Badin* Adolf, *Berardi* Gaston, *Ber-nard* Maurice, *Blavet* Emil, *Blavet* Georges, *Clai-russ* Georges, *Coppée* François, *Delibes* Leo, *Drey-fuss* Abraham, *Duplan* fivérek, *Ebeling*, *Escalier*, *Gouzien* Armand, *Hugo* Georges (Hugo Viktor ro-kona), *Lebrasseur*, *Lermina* Jules, *Lesseps* Ferdi-nánd, *Levy* Emil, *Lichtenstein* ezredes, *Massenet* Jules, *Montet* Joseph, *Morre* Ange, *Noirfontaine*, *Pozzi* Sámuel, *Proth* Mario, *Ratisbonne* Leo, *Robert* Fleury, *Robin* dr., *Rops* Felicien, *Saissy* Amadé, *Trefeu* Emile, *Weismann* Eugène.

Ide kell még sorol-nunka derék díjoni mai-ret, *Marchaud* ezre-dest, ki nekem, mint a párisi magyar rendező bizottság elnökének, Pá-risba azt sürgönyözte, hogy küldjem el neki postafordulattal a Rá-kóczi-indulót, hogy az érkező magyarokat a város részéről annak a hangjaival fogadhassa.

Hogyan viszonz-hatjuk majd a fran-cziák vendégszeretét? Mi negyven francziát láttunk magunknál szí-vesen négy évvel eze-lőtt, ők most 850 ma-gyart. Ha ily arányban akarnánk haladni, Ma-gyarország fönnállásá-nak évezredes jubileu-mára le kellene hívnu-nk tizenhatezer francziát.

SALAMON ÖDÖN.

IHÁSZ DÁNIEL EZREDES LEVELEI VERESS SÁN-DORHOZ.

Közlő fia: *Veress* Endre.
(Folytatás.)

Ime az a levele, melyből kiteszik, hogy az előbbi években is vál-tottak néha-néha egy-más közt tudósítást.

Baracone di Collegno, jan. hó 5-ike 1889.

Kedves barátom!

Nem képzelheti, mily nagy örömet szerzett be-cses munkájával! Már nem is hittem, hogy Ön még meg fog emlékezni egykori főnökéről — fogadja őszinte szívem forró halálját. Hejh! De ritka madarak azok, kik emlékeztük rejte-kében még hagynak egy parányi kis helyet azon barátjaik számára, kikkel a multban szoros őszinte baráti viszonyban éltek. Akkor jobb idők voltak, legalább azon kellemes reményben éltünk, hogy még valaha szegény elnyomott hazánkat szaba-don, minden idegen befolyástól menten köszönt-hetjük. Sajnos, hogy mindazon remények mint ködfátyolképek tűntek el előttünk és nem ma-radt semmi egyéb vigaszunk — a pium de-sideriumnál.

Szegény honunkról mit írhatnék én önnek? Hiszen ön ott van a szomszédságban, szemmel láthatja, mint lubiczklódnak szegényeink az erkölstelenség vészthozó ingoványos posványai közt. Azokat önnek megmenteni, nincs többé ha-talom. Hol vannak azok a becsületes jó táblabi-rói idők? De még a Bach-korszak is jobb volt ennél a mostaninál!

Ellenségünk (az osztrák) legalább azoknak, kiket a honvágy majdnem a halálig gyötört, könyörödmányul imádtott hazánkat vissza-

adta és megengedte a hazatérést; de a Kossuth iránti kegyelettel dísekvő magyar nemzet ma-meluk választottjai által törvényt hozatott, hogy ő és az öt követők soha vissza ne térhessenek. No ilyent még a világ soha sem látott! Schonnaivá ítélni azt, ki iránt a legnagyobb hálával tarto-zónak. — No, de hadd ítéljenek a történetírók, igazságos bírái fölötté. Én részemről, tiszta lel-kiismerettel s vastürellemmel hordom a méltat-lan terhet. Ugy hiszem, hogy szegény honom előtt nincs miért pirulnom. A mit egy szegény munkása megtehetett, azt én megtettem s hogy életemmel nem áldoztam, az az ellenség gyilkoló szerszámainak a hibája és nem az enyém!

Munkáját már olvastam, mielőtt az Ön szí-veességéből küldöttét megkaptam volna: az Athenaeum directora, Verey ur volt oly szíves

FIPE LORD ÉS MENYASSZONYA, LUIZA HERCEGNŐ, AZ ANGOL KIRÁLYNŐ UNOKÁJA.

vezettem, s most is vezetek, ha az majd holtom után (talán) szinte napfényre kerül, az olvasókö-zönség egy kis zavarba fog jönni s nem fogja tudni, melyikünknek adjon igazat. — Én nem igen törődöm vele; hanem annyi igaz, hogy azt az egy pár hónapot, melyet annyian irigyeltek tőlem, örömmel szeretném kitörölni keserves életemből.

Szerettem volna, ha kedves egy pár sorában szeretett családját körülményesen bemutatta volna s hogy tudnám, hogy kedves neje hon-leány-e? Hogy gyermekei közül hány fiú, hány leány? Lássam édes barátom, minő női gyengesé-geim vannak nekem is! A jó barátaimról kíván-csi vagyok tudni mindent; meg hisz ugyis rég nem irtunk egymásnak.

Engedje a Mindenható, hogy születésnapja szá-m-talan boldog éveken át újra meg újra megfordul-jon s hogy mint szere-tett családjának táma-sza, annak örömeire s boldogságára sokat te-hessen.

Az ég oltalma örök-d-jek ön s öné felett és a gondviselés koronázza a legszebb sikerrel min-den törekvéséit.

Kossuth és fia! őszinte üdvözlötök küldök.

A sirig őszinte szerető barátja

Ihász Dani.

NB. Az óra, melyet öntől vettem (ha még emlékezik rá), még mindig jól jár, ő ke-gyelme szerint motollá-lom le napi teendőimet.

— Pulszky és Teleki Sándor is megírtak nekem munkáikkal, de még nem teljes s így még nem is olvashattam egészen.

A magyar korrektség ellen elkövetett hibám-ért én kérek bocsánatot. Mink itten igazán szor-sos remete, vagyis med-veletet élünk, nem me-gyünk sehová s magya-ron kívül senkit sem fo-gadunk!

Ihász ezredes fenn-tebbi levelében két ér-dekes pont van.

Először az a kis hely-reigazítás, melyet atyám műve egy adatára tesz és mit ő haladektalanul közé is tett akkor-ban röviden e lapok-ban, továbbá az a ki-jelentése, hogy maga is vezetett naplót, melyet most már csakugyan ér-demes volna kiadni.

Legközelebbi levele még ugyane hóban kelt.

Baracone di Collegno, jan. hó 24-ikén 1889.

Kedves barátom!

Folyó hó 15-éről szóló beces levelét örömmel vettem, melynek tartal-mából nagy érdekléssel olvastam azt, hogy Ön ott (ugyszólván elleneink közt) szeretett kedves csa-ládjával s rokonaival egy kis Magyarországot ké-peznek. Iparkodjanak azt minden erejükből fejleszteni s terjeszteni továbbra is! Csak egytől tar-tok s ez az, hogy dacára, hogy Ön s Önök mindent el fognak követni, hogy gyermekeik magyar szel-lemben magyarokká nőjenek fel, de majd ha eljön az az idő, hogy fiaik oláh leányokba lesznek sze-relemesek és oláh leányt vesznek nőül, ki akadá-lyozhatja azt meg, hogy az oláh anya ne oláh nyelven dadogjon gyermekével s ez ne annak a nyelvét örökölje el? Hisz számtalan példa van a szomszéd Erdély Hunyad-megyéjében, hol egész magyar helységek így oláhosodtak el s hol most már a magyar szónak még csak hirtelen sincs. Ettől tartok én, édes barátom, nehogy az önök jelen-legi «Kis-Magyarország»-juk így előlósodjék. A mellett nagyon csodálom s valóban bámula-

minőségük szerint külön e célra begyakorolt munkások. A jó minőségű dugók légmentesen zárnak, a rossz minőségűeken e tekintetben semmi sem segít; kísérleteket tettek stearin, viasz és más sűrítő anyagokkal, de hiában, e téren a hamisítás egyáltalán nem sikerül. A pezsgő-dugók leginkább Francia- és Spanyolországban készülnek és sajátos alakukat csak akkor nyerik, midőn az üvegre kötik. Az ily dugókat vagy nagyon vastag, vagy több egymásra ragasztott finom parafa-kéregből készítik s oly drágák, hogy ezer darabnak gyári ára 70—80 forintra rug.

A parafahulladékot régebben egészen hasznátalan dolognak tartották s a munkásoknak adták, kik azt fűtésre, párnabélésre vagy csomagolásra használták. Később ily hulladékokat használtak fel s a Rajna melletti Ludvigshafen-

jegyezzük azonban, hogy a már használt dugókat ily módon nem lehet feldolgozni, mivel azokat rendesen már áthatotta a nedvesség.

A parafának más használati módjai, miként említettük is, folyvást szaporodnak. Topán-talpak, hálók, uszó-ruhá, kalap-bélesek készülnek ujabban parafából. Épületek plasztikai mintáit ujabban főképp parafából készítik, a művészetnek ezt az ágát phelloplasztikának nevezik s feltalálója Rose Agost római építész volt. A könnyű s nedvességmentes anyag további felhasználása is előrelátható. Ennek tulajdonítható az is, hogy a parafa-gyárak, melyekben igen sok szegény ember talál munkát előképzetséggel nélkül, mindenütt jelentékenyen szaporodnak s a parafabehozatal nemcsak Európában, de más világrészekben is gyorsan emelkedik.

középszerű hosszúságú egyenes orr, nem pisze, de nem is nagyon hegyes; lágy, rózsás színű arc; kis piros száj, hasonló a harnatos rózsához, telt, piros, tüzes ajkakkal, melyekből apró és egyenes fehér fogak tűnnek elő, mint hermelin a skarlátból; kis kerek ajk, apró gödröcskével; kis kerekded fülek; sima, puha nyak, nem nagyon hosszú s nagyon telt, de oly finom bőrrel, hogy áttetszessék a piros bőr, a mit a nő iszik; fehéren tündöklő vállak; keskeny, finom derék; fehér, kerek, középszerű hosszú karok, hófehér, lágy kezek; hosszú, keskeny, rózsás ujjak tündöklő körmeikkel s végre kis keskeny lábak, melyek oly emelkedettek, hogy egy madárka alattuk elrejtőzhessek. Az ily nő szeritők szépségével a tavasz pompáját is elhomályosítja, de azért kellem, erkölcsösség s hűség még a szépség mellett is elengedhetlenek tartattak.

* Czédrusfa-erdőt létesített Faber Lothar báró, a híres rajzongyáros Steinban Nürnberg mellett. A

Szingál.

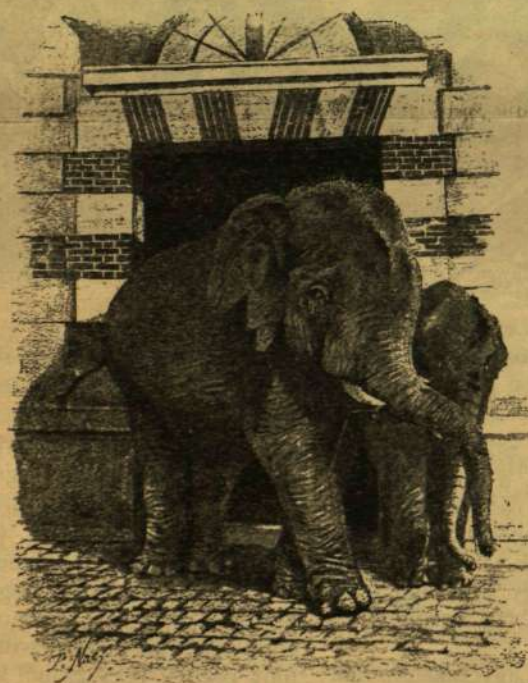

Hottentották.

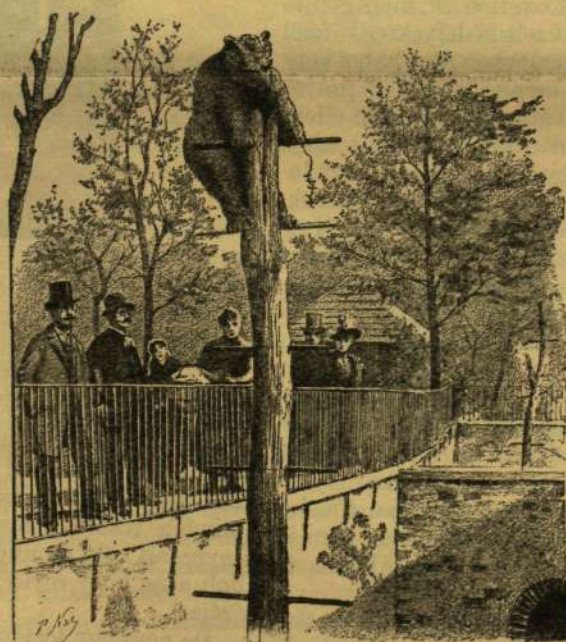

Laplandi.

KÜLÖNBÖZŐ NÉPFajok A JARDIN D'ACCLIMATIONBAN.

A Romeo és Julia nevű elefántpár a Jardin des Plantesban.

Medve a Jardin des Plantesban.

KÉPEK PÁRISBÓL.

EGYVELEG.

* A rangfokozat Chinában tudvalevőleg külsőleg is nagyon észrevehető. A legfőbb mandarinoknak joguk van maguk előtt veres selyem esernyőt hordatni három pávatollal, míg az alsóbb rendű nemesség csak két pávatollal viselhet. A legmagasabb rangú tanácsosok kerek gombbal ellátott állami esernyőket van, az alsóbb rangúaké a gomb veresre festett fából készült. Az ötödik csoport esernyője kék posztóból van két pávatollal s piros hegyes gombbal. A tartományok helytartói előtt rendesen két nagy piros selyemből készült esernyőt hordanak.

* A középkori Minnesangerek eszményképét a szép nőről így német tudós a következőekben állította össze: hosszan leomló szőke haj, mely font arányként fénylik; fehér, boltozatos homlokzat; piros és fehér, lilomokból és rózsákból vegyített arczsín; sötét, össze nem érő szemöldök, melyek élesen és vékonyan vonulnak el, mintha ecsettel volna rajzolva; világos, fénylő mozgó szemek, melyek úgy ragyognak, mint a csillagok;

veres czédrus (Juniperus virginiana) ugyanis igen drága fa, de rajzón gyártására nagyon alkalmas. Az ültetvények igen jól diszlenek s jelenleg már öt hektárnál nagyobb terület van beültetve. A szép és jó illatú erdő a vidéknek díszére szolgál.

* Harmadfél millió betű szükséges a híres „Times” egyetlen számához, míg a többi nagy angol lapok közül egynek sincs egy milliónál több betűre szüksége.

* Az Egyesült-államok postáinak szolgáltatásában jelenleg 200,000 ember áll, kik közt 58,200 posta-mester, 7000 levélhordó, 7000 vasúti postás és 1000 felügyelő van, a többi segédhivatalnok.

* Nagy utat tett Halbrach Bohlen báró bádeni hadnagy közelebb. Kalsruhétól Hágába, mely 550 kilométer távolságra fekszik, egy és ugyanazon lovon ment 7¼ nap alatt, beleértve egy nap pihenőt is. Nevezetes, hogy lova már másodnap elesett s két helyütt megsérült, s hogy a lovas lába is sérülést szenvedett. Utazása alatt 68 óráig ült nyeregben.

PÁRISBAN.

A turin-párisi ut alkalmából.

III.

Kórház, ápolóház, menedékház, szegények, elaggottak, rokkantak háza, jótékonyági intézet a szenvedők és gyámoltalanok minden fajtája számára, magán- és hatósági kezelés alatt oly nagy számmal van Párisban, hogy e tekintetben is a kontinens első városának mondhatjuk.

Ez intézetek között a legterjedelmesebb és a legnevezetesebb a Salpetrière-kórház — l'Hôpital du grand hospice de la Salpêtrière, — mely egész Európa legnagyobb kórházának mondható. Nem kevesebb, mint harmincz hektáryi terület foglal el, ötven pavillonnal s mintegy 5—6000 ápolttal. A Szajna balpartján terül az orléansi indulóház közelében, az austerlitz és a Bercy-híd között.

Hajdan salétrom-gyár volt — s innen vette nevét, — de már XIII. Lajos szegények házává alakította át, a forradalom óta pedig elaggott vagy elmebeteg nők, ugyszintén epileptikus és

mely egész az állat-csarnokokig terjed. Az ettől jobbra eső, svájci völgynek nevezett részben vannak az élő állatok. A harmadik részben van az u. nevezett Labyrinth egy 25 m. magasságú halmon.

Az elsőben találjuk a gyümölcs- és diszfa-iskolát, a virágok, haszon-palánták, fűszer- és gyógynövények gyűjteményét, mintaszerűen csel-szerű és a mellett művészileg csoportosított összeállításban.

Legérdekesebb természetesen a második rész, melyben a középső ut először is a 21 külön kereczbe zárt ragadozó állatokhoz vezet. Minden vaskeretec homlokán ott olvasható az illető állat neve, származása. E gyűjteménytől jobbra van a majmok palotája — Palais des singes, — a leginkább látogatott helyek egyike. Tul ezen a növényevő állatok csoportja következik, melyek 14 bekerített udvarba vannak zárva, minden udvar a megfelelő fülkével. A középe elfoglaló ötszögű nagy épületben — Rotonde des grands animaux — nilusi lovak, zsirafok, tevék, orrszarvúk és elefántok vannak elhelyezve, 1888 előtt sok látogatója volt itt egy elefánt-

fókák medenczéje, az amphitheatr, az igazgatósági épület, mely mögött a kert magas része következik a labyrinthussal. Ez, mint említettük, egy szabályos halom, melyen nyírott sövények között keskeny gyalogutak kigyóznak föl a tetőre, a hol egy vaspavillonból igen szép kilátás nyílik. A halomtól északra egy gyönyörű czédrusfa terjeszti ki hatalmas lombjait, melyet 1735-ben egyenesen a Libanonról hoztak ide. Alatta egy letört gránitoszlop a kert egykori híres igazgatójának, Daubertonnak sírját jelöli.

E részben vannak a nagyértékű gyűjteményeket tartalmazó állat- és növénytani csarnokok, a forró égáji növényekkel zsúfolt melegházak, az élővirág-gyűjtemények, mindenik példány névvel ellátva, a fa- és bokr-ültetvények, elragadó változatosságban az üdén zöldelő gyepterek között.

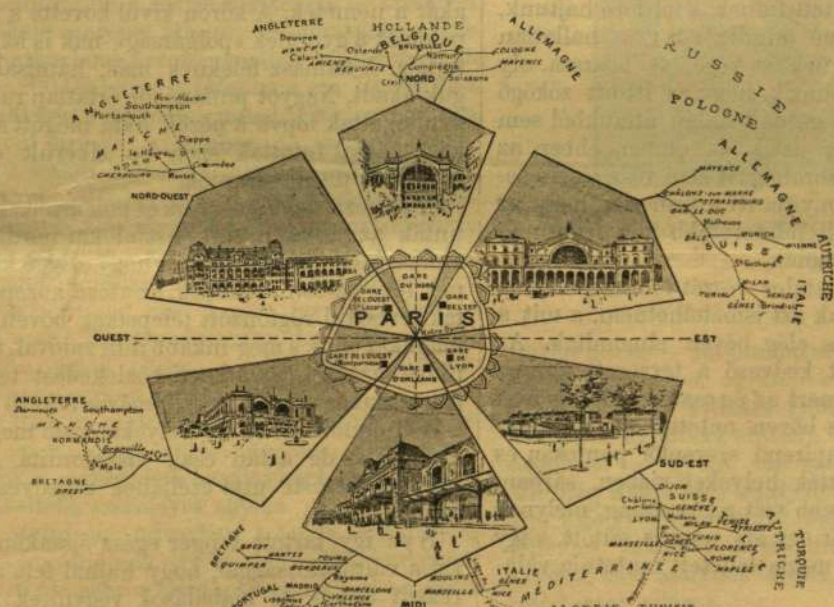
A Jardin des Plantesnak mintegy kiegészítő részét képezi a város tulsó, nyugati részén, a Bois de Boulogne északnyugati sarkán 20 hektárt elfoglaló Jardin d'acclimation, mely különösen külföldi növények és állatok meghonosítására szolgál kísérleti települ. Az egész kertet körülfutó főútfő az igazgatósági épülethez ve-

Egy ór a Jardin des Plantes-ből.

A Pont National.

Páris vasutjai és indóháza.

KÉPEK PÁRISBÓL.

hülye gyermekek befogadására szolgál. (A férfiak tébolydája a Bicêtre.)

Gyeppele borított területen emelkedik egy nagy kapuív, jobb és balról kapujátóval, ez a kórház, illetőleg az egész telep főbejárata, melyen belül elénkbe tárul a központi épület monumentális homlokzata. Köröskörül mindenütt bokor és falgetek, gyepterek, virágágyak. A főter közepén az elmebetegek gyógyítása körül halhatatlan érdemeket szerzett Pinel orvos szobra áll s innen széles, fasorokkal beültetett utazák futnak sugáralakban mindenfelé. A földszinti épületek nyitott arkádjain keresztül haladva megfelpő kilátás nyílik az egymásra következő árnyas utakra, melyeknek vége a távolba vész.

A lelki betegek és szomorú telepét a Boulevard de l'Hôpital választja el híres füvészkerttől — Jardin des Plantes. — E szintén több mint 30 hektárra terjedő kert Párisnak csaknem valamennyi természetrajzi intézetét magában foglalja: az állattani, a növénytani kertet, a természetudományi gyűjteményeket, a könyvtárt, a laboratóriumokat stb.

A kert alakja szabálytalan négyyszög. Főbejárata a Valhubert-térről nyílik. Talajalakulásánál fogva három részre osztják; az alacsony, a völgyes és a magas kertre. Amaz a főbejáratnál kezdődik s a botanikus kertet foglalja magában,

párnak, melyet szelídsége a gyermekek kedvenczévé tett s melyet, elváthatatlanok lévén, Romeo és Juliának nevezett el a néphumor. Romeo, az óriás nagyságú ázsiai elefánt azonban a mondott évben kiszenvedett 35 éves korában s Julia most csak egymaga, örömtelen özvegyseben éli szomorú napjait.

Annál kedélyesebben telik az idő néhány lépésnyivel odább a medve-veremben — Fosses aux ours — a hol különösen a talpas maczkó minden pillanatban készen áll, hogy egy darab kenyérért, almáért, dióért bemutassa lomha művészetét.

A nagy rotundán túl van a ragadozó madarak nagy kalitkája, aztán a nagy repülőház — volière — a fácskás kert, meg a hullók pavilonja, mely különösen méltó a megtekintésre. Pálmakkal díszített négy csarnokba van beosztva, melyekben a vízmedenczék parkányát kuszó és vízi növények borítják.

Előven élet folyik itt mindenütt s a komolyan álldogáló, vagy ide-oda sétáló öröknök, a kikelet többnyire rokkant, öreg katonákból toborzanak, ezer szemé legyen, ha az állatokat az ingerlésektől meg akarjuk védeni, noha a szegény párák itt is oltalmába vannak ajánlva a művelt közönségnek.

Innen délre van a bonczani kabinet, a tengeri és édesvíztartóval; a szarvasliget, a kutyák háza, melyekben fubebekeztetéseket, gondosan ügyelve származásuk tisztaságára.

E kert a természetudományi, állattenyésztési és növénytermesztési célokra kívül a népismernek is szolgál, a mennyiben távoli világreszek, szigetek lakóiból itt telepítik meg a mutogatni való csoportokat, karavánokat. Szingálók, hottentották, laplandiak s más eredeti vad és félvad

A Salpetrière-kórház éjjel.

